

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТАТА НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА
ЗА ЈУНИ 2008 ГОДИНА

Јули, 2008

I. Зајакнување на институционалниот капацитет

1. Во насока на усогласување со Законот за спречување на перење на пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам, Владата на Република Македонија донесе измена на Одлуката за условите и висината на износот на ефективни странски пари и чекови кои можат да се внесуваат или изнесуваат од Република Македонија. Со измената на Одлуката се регулираат условите за внесување/изнесување на ефективни странски пари за резидентите и нерезидентите, односно се пропишува слободно внесување и изнесување на ефективни странски пари и чекови во износ до 10.000 евра, наместо 2.000 евра како што беше претходно. Со измените, односно со зголемувањето на износот ќе се избегнат голем број на случаи на прекршоци кои се прават од неинформираност на нерезидентите кои влегуваат/излегуваат во/од Република Македонија и кои не претставуваат резултат од нелегални економски активности или перење на пари. Заради правилна имплементацијата на Одлуката која почна да се применува од 12.06.2008 година, Царинската управа изготви и до организационите единици надлежни за спроведување на Одлуката дистрибуираше Известување, кое исто така е објавено на интернет страната на Царинската управа со цел информирање на учесниците во царинската постапка.
2. За потребите на Проектот за воведување на Едношалтерски систем и контрола при единствено застанување (ЕС/КЕЗ) целосно е завршено со поставувањето и инсталацијата на техничката опрема, потребна за функционирање на мрежниот дел, во сите партиципирачки институции. Во јуни се спроведуваа неопходните активности за започнување со пробна работа на системот, со што на институциите вклучени во проектот и на бизнис зедницата и ќе им биде овозможен пристап, заради запознавање и прилагодување кон системот. Во пробната работа се вклучени 9 владини институции кои освен што издаваат лиценци, во постапките на увоз, извоз и транзит, истовремено се надлежни и да ја спроведат контролата на истите на граничните премини. Регистриран е официјален domein за пристапување до системот (www.exim.gov.mk) и е обезбеден јавен пристап до апликацијата.
3. Продолжуваат активностите за подобрување на ИКТ системот, зголемување на брзината на мрежата, како и системот за контрола на кориснички пристап Microsoft Active Directory 2003 - во јуни беа надградени четири царински испостави: Кавадарци, Прилеп, Пошта-Скопје, СНИО Гевгелија, како и дел од Секторот за царински систем. Во соработка со Министерството за внатрешни работи беше зголемена брзината на линијата од 64kbps на 1Mbps во царинската испостава Св.Наум. -
4. Во јуни 2008 година Царинската управа наплати 4.688 милиони денари (околу 76 милиони евра) на име вкупни приходи од увозни давачки, од кои 633 милиони денари (околу 10,3 милиони евра) на име царина и други царински давачки, 3.956 милиони денари (околу 64,3 милиони евра) на име ДДВ, 84 милиони денари (околу 1,4 милиони евра) на име акцизи и 15 милиони денари (околу 0,24 милиони евра) на име надоместоци. Во споредба со истиот месец 2007 година, вкупно наплатените увозни давачки се поголеми за 53 %.

Во првото полугодие од 2008 година Царинската управа наплати 24.658 милиони денари (околу 401 милиони евра) на име вкупни приходи од увозни давачки што е 33% повеќе во однос на истиот период 2007 година кога беа наплатени 18.527 милиони денари (околу 301 милиони евра). Од вкупно наплатените буџетски приходи во периодот јануари - јуни 2008 година, на име царина и царински давачки наплатени се 3.072 милиони денри (околу 50 милиони евра) што е за 5% повеќе од истиот период

2007 година. На име ДДВ наплатени се 21.027 милиони денари (околу 342 милиони евра), што е за 39% повеќе во однос на истиот период 2007 година. На име акцизи наплатени се 451 милиони денари (околу 7,3 милиони евра) што е 4% повеќе во однос на истиот период 2007 година. На име надоместоци наплатени се 108 милиони денари (околу 1,7 милиони евра) што е 42% повеќе во однос на истиот период 2007 година.

II. Административен капацитет

5. Царинската управа продолжи со спроведување на програмата за обуки, при што, во јуни 2008 година беа реализирани следните активности:

- Во рамките на Програмата за техничка помош од холандската царина, од 3-6 јуни се одржа семинар за потекло на стока, составен од теоретски и практичен дел на кој учествуваа 15 царински службеници, а 3 царински службеници од Службата за потекло имаа практични примери во врска со контролите и дополнителните контроли на потекло кај одобрени извозници;
- Во соработка со SNB-REACT¹, на 10.06.2008 година беше организиран семинар за идентификација на производи кои се предмет на заштита на интелектуалната сопственост, на кој учествуваа 16 царински службеници и претставници на Државниот пазарен инспекторат и Министерството за внатрешни работи;
- Согласно Оперативната инструкција за постапката поврзана со третманот на вработениот на пробна работа, во текот на јуни беа одржани три воведни курсеви за нововработени царински службеници на кои учествуваа 66 царински службеници;
- Во соработка со Амбасадата на САД беа одржани четири обуки за користење на мобилни рентген комбиња на кои учествуваа вкупно 40 царински службеници;
- Како дел од Европскиот проект за контрола на стоки со двојна намена при извоз и транзит на 04.06.2008 година се одржа семинар на тема “Контрола на стоки со двојна намена при извоз и транзит“ на кој учествуваа 29 царински службеници;
- Во организација на Владата на Сингапур, во периодот од 01-11.06.2008 година, претставник од Царинската управа учествуваше на Обука за проширување на знаењата од областа на улогата и функцијата на царината и нејзиното менаџирање;
- Во организација на MONEYVAL - Комитет на експерти за евалуација на Советот на Европа во периодот 09-13.06.2008 година претставник од Царинската управа учествуваше на состанок за разгледување и одбрана на Предлог извештај за напредокот на нашиот систем за борба против перење пари и финансирање на тероризам;

На обуките во вкупно времетраење од 3700 часа учествува вкупно 173 царински службеници. Просечното времетраење на обука за вработените кои посетувале обука е 21 час, додека просечното времетраење на обука за секој вработен е над 4 часа.

III. Интегритет и борба против корупција

6. Во јуни 2008 година инспекторите од Одделението за внатрешни истраги реализираа 13 истражни постапки во организационите единици на Царинската управа.

¹ Stichting Namaak Bestrijding – Холандска непрофитна организација за борба против пиратерија

Внатрешните истраги се спроведени врз основа на различни сознанија и примени информации. За спроведените истраги изработени се 6 службени информации и 5 службени белешки². Во истиот период Одделението за внатрешна инспекција изврши 4 контроли во повеќе организациони единици на Царинската управа и изготви 4 извештаи.

7. Во истиот период се реализирани пет дисциплински постапки против пет царински службеници, од кои во три случаи е донесена дисциплинска мерка престанок на работен однос со Царинската управа, а во два случаи изречена е мерка парична казна.
8. Одделението за внатрешна ревизија, во јуни изврши 2 ревизии, и тоа: Ревизија на регуларноста на постапката за јавна набавка на чевли во Царинската управа при што констатираше 3 наоди и даде 4 препораки за постапување и Ревизија на регуларноста на Упатството за користење на службените мобилни телефони при што констатираше 3 наоди и даде 5 препораки за постапување

IV. Транспарентност

9. Во јуни 2008 година преку отворената царинска телефонска линија број 197 се примени 9.390 повика или 313 просечно дневно, од кои:
 - 7 повика се А класа (информации за кои се бара неодољна акција од страна на испостава или мобилна екипа) и по кои се превземени активности,
 - 5 повика се Б класа (информации кои бараат натамошни дополнителни испитувања од други одделенија во Секторот за контрола и истраги или од други одделенија во Царинска управа), проследени до одделение за разузнавање и истраги за дополнителна обработка,
 - 19 повика се Ј класа (информации проследени до Сектор за професионални стандарди, а кои се однесуваат на жалби на граѓани за коруптивно и непрофесионално работење на царинските работници),
10. До Гранична полиција упатени се 61 барање за асистенција, проверка на лица/возила за остварен влез или излез, од кои за 48 е добиен одговор, а до Дежурниот центар за состојби при Бирото за јавна безбедност на Министерството за внатрешни работи упатени се 2 барања за проверка на податоци на лица и за истите е добиен одговор.
11. Во јуни 2008 година на интранет порталот на Царинската управа се објавени 20 информации, додека на официјалната интернет страница континуирано се објавуваат информации на македонски, англиски и албански јазик.

V. Спречување на нелегален увоз, извоз и транзит на стока и заштита на права од интелектуална сопственост

12. Спречувањето на нелегалната трговија и заштита на граѓаните и животната средина е една од приоритетните функции на Царинската управа. За таа цел, во текот на јуни се

² Службени информации се изготвени кога по извршените внатрешни истраги постои основано сомнение дека царинските службеници работеле спротивно на позитивните законски одредби, подзаконски акти, оперативни инструкции и етичкиот кодекс. Службени белешки се изготвени кога по извршените внатрешни истраги не е утврдено работење на царинските службеници кое е спротивно на позитивните законски одредби, подзаконски акти, оперативни инструкции и етичкиот кодекс.

спроведени поголем број на истражни постапки во компаниите базирани на разузнавачки податоци и анализа на ризик. Царинската управа посветува се поголемо внимание на контролите во компаниите после извршеното царинење, со што се овозможува побрз проток на пратките и скратување на времето потребно за редовно царинење, преку креирање и користење на ризични профили и критериуми за селективност. Како резултат на разузнавачките активности и анализа на ризикот во текот на јуни спречени се повеќе обиди за недозволена трговија и притоа е заплнета поголема количина на различна стока.

13. На 27.06.2008 година на граничниот премин Деве Баир (македонско-бугарска граница) на влез во Република Македонија во патнички автобус кој сообраќал на релација Истанбул – Гостивар, при царинска контрола и преглед на багажот на патниците, во патната торба на еден патник царинските службеници пронајдоа 4 килограми и 850 грама, наркотична дрога – хероин.
14. На граничниот премин Блаце (македонско-српска граница, во делот со Косово) Царинската управа откри четири случаи на значително зголемено ниво на радиоактивно зрачење од товарни моторни возила натоварени со старо отпадно железо. Случаите на радиоактивно зрачење беа откриени со помош на панел апаратите за детектирање на радијација поставени на граничните премини и со употреба на пејџери за детектирање на радиоактивност. Во сите случаи беше остварена соработка со Дирекцијата за радијациона сигурност, а на пратките не им беше дозволен влез во Република Македонија и истите беа вратени во земјата на поаѓање.
15. На 21.05.2008 година на граничниот премин Блаце, на излез од Република Македонија биле пријавени три товарни моторни возила кои на граничниот премин пристигнале со царинска придружба од граничниот премин Деве Баир. Според документите, возилата биле натоварени со хидраулично масло со потекло од Иран наменето за примач од Косово. На 01.06.2008 година на граничен премин Блаце на влез во Република Македонија, пристигнале истите товарни моторни возила. При првичен контакт на македонските царинските службеници со возилата, констатирано е дека истите имаат пломби од Косовската царина и дека од трите товарни моторни возила тече одредена течност при што се шири многу јака миризба. Поради основано сомнение дека нешто не е во ред со товарот во возилата истите се вратени од Блаце во просторот помеѓу двата контролни пункта. На иницијатива на Царинската управа беше одржан состанок помеѓу претставници од надлежните органи од Република Македонија и Косово. По извршените анализи од страна на надлежните институции утврдено е дека станува збор за опасна и запалива хемикалија. На превозните средства не им беше дозволен влез во Република Македонија, односно беа вратени во земјата на поаѓање.
16. Врз основа на разузнавачки информации и анализа на ризикот, специјалните мобилни единици на Царинската управа во јуни 2008 година извршија преглед на 342 камиони, 38 автобуси, 493 автомобили или на вкупно 873 возила на граничните премини и во внатрешноста, при што се заплени разни стоки (акцизна стока, текстил, како и фалсификувана стока од повеќе трговски марки). Истовремено, и царинските службеници на граничните премини и во внатрешните царински испостави спречија повеќе обиди за криумчарење, при што се заплени:
 - ≠ 8.140 парчиња цигари,
 - ≠ 1.052 парчиња текстилни производи и облека, 38 парчиња бунди и 72 парчиња модни додатоци,
 - ≠ 4.240 пара обувки,

- ≠ 800 литри нафтен дериват еуро дизел,
- ≠ 776 парчиња козметички производи,
- ≠ 2 товарни моторни возила и 5 мотоцикли,
- ≠ 196 парчиња мебел,
- ≠ 26 парчиња икони со различна големина,
- ≠ поголема количина на техничка стока, машини, алати и делови,
- ≠ 41.500 евра и 14.200 американски долари,

17. За откриените обиди за недозволен пренос на стока, како и за останатите недозволеност постапувања, до Комисијата за одлучување по прекршок при Царинската управа доставени се 188 барања за поведување на прекршочна постапка, од кои: 12 барања по прекршочна пријава за возила доставени од Министерството за внатрешни работи, 14 барања по записник за царински прекршок доставени од Секторот за контрола и истраги, 111 барања по записник за царински прекршок доставени од царинските испостави, а останатите 51 се вратени предмети од Основните судови кои со решенија се огласуваат за ненадлежни. Комисијата за одлучување по прекршок при Царинската управа во јуни реши 30 предмети во редовна и скратена постапка и за истите изрече глоба во вкупен износ од 2,5 милиони денари (околу 40 илјади евра) и ја одзеде стока предмет на царински прекршок, како и едно товарно моторно возило.

Во текот на јуни Царинската управа издаде 306 покани за плаќање на глоба, односно изрече мандатни казни на сторителите на царински прекршоци во вкупен износ од околу 4,2 милиони денари (околу 68,5 илјади евра).

Во јуни 2008 година Царинската управа донесе 94 решенија за дополнителна наплата на помалку пресметан царински долг во вкупен износ од 1,3 милиони денари (околу 21 илјади евра). Од вкупниот број на решенија за дополнителна наплата 8 се резултат на соработката со странските царински органи (размена на информации за веродостојност на фактура или доказ за потекло), врз основа на кои се наплатени 0,7 милиони денари (околу 11 илјади евра).

Во овој месец Царинската управа до основните јавни обвинителства поднесе 14 пријави за покренување за кривична постапка против 23 физички лица и 8 правни лица.

18. Во јуни 2008 година Царинската управа спречи 14 обиди за повреда на право од интелектуална сопственост и привремено задржа 150.704 парчиња различна стока и 18.000 кг прашок за перење. Исто така, Царинската управа, согласно Законот за заштита на правата од интелектуална сопственост постапуваше по службена должност во 12 случаи при што привремено беа задржани 17.524 парчиња различна стока. Најголем дел од привремено задржаната стока ја сочинуваат:

- 119.650 парчиња сијалици,
- 18.000 кг детергент за перење,
- 18.275 парчиња текстил и облека (маици, фармерки, блузи и др.),
- 10.175 парчиња спортска опрема (патоки, спортски торби и др.),
- 842 парчиња очила за сонце и
- околу 700 парчиња останата стока.

Од вкупно привремено задржаната стока најголем број е од следните трговски марки:

- Philips – околу 119 илјади парчиња,
- Ariel – 18.000 кг,
- Adidas – околу 4 илјади парчиња,
- Chelsea – околу 4 парчиња,

- Manchester - околу 4 парчиња,
- British Airways - околу 3 парчиња,

Во јуни 2008 година прифатени се 21 нови барања за преземање на царински дејства според Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост за Sensi, Tresor, Miracle, Fuel for Life, Volume Shocking, Telescopic (Telescopique), Noa Noa, Intensifique, Double Extension, Dermo Expertise, Anais Anais, Armani Code, Hypnose, Hugo Boss (во слика 697765), Hugo Boss (во слика 697766), Ralph Lauren, Fila, New Era Fits, Maybelline, BMW и Hengst.

19. Во јуни 2008 година Царинската управа спроведе уништување на 716 парчиња фалсификувана стока, за која по завршување на постапката согласно Законот за царински мерки за заштита на правата од интелектуална сопственост се потврди дека е фалсификат и ги повредува правата од интелектуална сопственост. Уништената фалсификувана стока се состои од 654 пара патики со ознака на трговските марки Adidas I Puma и 62 парчиња панталони со ознака на трговската марка Hugo Boss.
20. Врз основа на годишниот извештај на Светската Царинска Организација - Customs and IPR Report 2007, Македонија е на 10 место во светот по број на реализирани заплени на стока која го повредува правото на интелектуална сопственост. Имено, во текот на 2007 година Царинската управа реализираше 193 заплени на стока која го повредува правото на интелектуална сопственост.

VI. Меѓуинституционална, меѓународна соработка и проекти

21. На 19 јуни 2008 година се одржа Третиот донаторски координативен состанок во областа на царинското работење. На состанокот присуствуваа постојните и потенцијалните донатори кои придонесуваат за реформите во Царинската управа и процесот на европска интеграција, претставници на Амбасадите на Република Италија, Република Турција, Кралството Холандија, Соединетите Американски Држави (програми USAID и EXBS), како и претставници на Делегацијата на Европската комисија во Скопје, Европската агенција за реконструкција, Светска банка, Crown Agents, Секретаријатот за европски прашања, Управа за јавни приходи и Министерството за финансии. На состанокот беше разгледан постигнатиот напредок по Вториот донаторски координативен состанок и беа презентирани тековните и планираните проекти на Царинската управа, како и потребата од странска помош за спроведување на реформи и модернизација на царинското работење. Од страна на присутните беа поздравени заложбите, напорите и постигнатите резултати на Царинската управа при спроведувањето на реформите и постигнатиот напредок во процесот на европската интеграција.
22. На 12 и 13 јуни 2008 година се одржа четвртиот состанок на Управниот комитет во рамки на програмата за техничка помош помеѓу Царинската управа на Република Македонија и Даночната и Царинската управа на Кралството Холандија. На состанокот беа презентирани досегашните реализирани активности и достигнувањата на Царинската управа на Република Македонија, а се разговараше и за идните активности во рамките на програмата планирани за периодот од јули-декември 2008 година. Во изминатите шест месеци посебно внимание беше посветено на проектите за јакнење на контролната и ревизорската функција на Царината, примена на поедноставените царински постапки, царинска вредност и потекло на стоките. Министерството на финансии на Холандија финансиски ја помагаше Царинската управа во спроведувањето на кампањата за борба против шверцот и корупцијата – 197 и кампањата за поттикнување на заштитата на правата од интелектуална сопственост.

23. Од 26 до 28 јуни 2008 година во Брисел, Белгија се одржа 111-та/112-та Седница на Советот за царинска соработка (Светска Царинска Организација) во чија работа учествуваше делегација на Царинската управа на Република Македонија. Помеѓу останатите теми, на седницата беше усвоена Стратегија за развој на царинското работење - „Царината во 21-от век“ чија главна цел е олеснувањето на глобалната трговија и зајакнувањето на заштитата на границите преку: информациско-комуникациско поврзување на царинските служби за размена на информации, партнерство со економските оператори, зајакнување на административните капацитети, човечки ресурси и интегритет. Во исто време, делегацијата на Царинската управа оствари билатерални средби со повеќе царински служби во правец на унапредување на билатералната соработка.
24. Во рамките на Фазата 4 од Пилот проектот за прекугранично олеснување на трговијата помеѓу Република Македонија, Република Бугарија и Република Србија беше извршена демонстрација на ИТ технологијата и софтверот за електронска размена на податоци во реални услови. При тоа беше прикажано како Царината, Граничната полиција и другите институции надлежни за гранична контрола може да примаат електронски документи и податоци од компаниите, да ги разменуваат помеѓу себе и да ги разменуваат со граничните институции на соседните држави вклучени во проектот. Во следната фаза, проектот ќе даде препораки за забрзување на постапките за увоз, извоз и транзит помеѓу државите кои се опфатени, со што ќе се овозможи поефикасна соработка во регионот, преку електронска размена на податоци за пратките и нивно користење за потребите на анализа на ризик и разознавање.
25. По спроведена постапка за јавна набавка, Царинската управа склучи договор за набавка на систем за видео надзор и читање на регистерски таблички. Со имплементацијата на овој систем ќе биде овозможена поефикасна контрола на работата на Царинските испостави, како и контрола над возилата кои учествуваат во царинските, односно ќе се овозможи автоматско следење на транзитната постапка и спречување на евентуални нерегуларности.
26. За поголема ефикасност и унифицирање на процесот при работа со документи, негово поедноставување и забрзување, како и намалување на трошоците и поголема транспарентност, по спроведена постапка за јавна набавка склучен е договор за набавка на целосно оперативен Интегриран Информационен Систем. Системот овозможува брз проток на информации и документи со што се унапредува функционирањето и донесувањето на одлуки преку доставување на точни и правовремени информации.
27. На 16-17 јуни во Брисел, претставник на Царинската управа присуствуваше на редовниот состанок на e-Customs работната група на Конвенцијата за заедничка транзитна постапка во врска со планираните надградби на NCTS системот. Во истиот период беше реализирана средба со претставници на DG TAXUD со цел да се координираат активностите на Царинската управа во поглед на надградбата на ИКТ системите во согласност со барањата на Европската унија.
28. Царинската управа учествуваше во еднодневната меѓународна операција за борба против трговија со дрога - Drug Stop, организирана од Светската Царинска Организација, а претставници на Царинската управа учествуваа и на состанокот на работната група на SECI центарот за борба против нелегалната трговија со дрога.

29. Во насока на продолжување на соработката со бизнис заедницата, Царинската управа потпиша Анекс на Меморандумот за соработка склучен со тутунска компанија Japan Tobacco International. Со Анексот е предвидено продолжување на соработката за уште една година.
30. Во СЕН базата на Светската царинска организација се внесени податоци за 16 заплени реализирани од Царинската управа на Република Македонија.